

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

NAGHIB MAHFUZ

Rhadopis din Nubia

Traducere din arabă de
IRINA VAINOVSKI-MIHAI

HUMANITAS
fiction

Redactor
IOANA VÎLCU

Coperta
ANGELA ROTARU

NAGHIB MAHFUZ

RHADOPIS

© 1943 by Naguib Mahfouz

First published in Arabic in 1982 as *Rhadopis*.

Translated into Romanian by arrangement with the American University in Cairo Press.

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2011, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021 311 23 30 / 0372 189 509

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MAHFUZ, NAGHIB

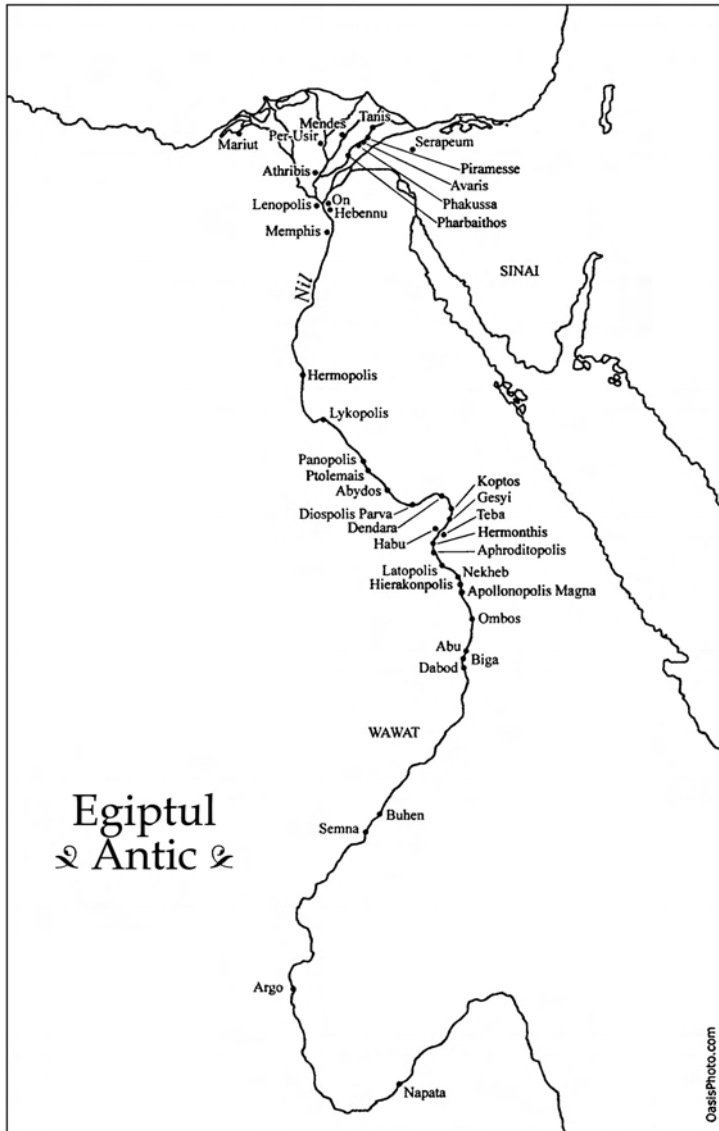
Rhadopis din Nubia / Naghib Mahfuz ; trad.: Irina Vainovski-Mihai. –București:

Humanitas Fiction, 2011

ISBN 978-973-689-434-3

I. Vainovski, Irina (trad.)

821.412-31=135.1

Sărbătoarea Nilului

Prima rază a zorilor se întrezărea la orizont în acea dimineață a lunii Bashans de acum patru mii de ani. Marele preot al templului zeului Sotis își ridică privirea ostenită spre cer. Nu închisese ochii toată noaptea.

Când zări în sfârșit că Sirius sclipea în înalțuri prevestind de bine, chipul i se luminează de bucurie și inima îi tresări de fericire. Se aruncă în genunchi pe dalele preacurate ale templului în semn de mulțumire și recunoștință, strigând din adâncul sufletului că chipul zeului Sotis s-a arătat în ceruri ca să le vestească celor din Vale revărsarea sacrului Nil, ce purta cu sine milostenia. Chemarea lui plăcută îi deșteptă pe cei adormiți, care-și pierdură somnul bucuroși și își înălțară toți fețele spre cer să privească steaua sacră. Apoi repetară incantația preotului cu inimile pline de recunoștință și bucurie. Ieșiră din case și se îndreptară în grabă spre malul Nilului să vadă primul val ce avea să le aducă binecuvântarea și bunăstarea. Glasul preotului lui Sotis răsuna în aerul încremenit al Egiptului anunțând vestea cea bună întregului Sud: „Sărbătoriți Nilul cel sacru!“ Și-au făcut boccelele și, împovărați sau aproape fără nimic, au pornit din Teba și Memphis, Harmunet și Sout și Khmunu spre Abu. Carele brazdau Valea, bărcile despicau valurile.

Abu era capitala Egiptului. Clădirile sale semețe se înalțau pe socluri de granit. Printre ele se arcuiau fertilele dunele de nisip pe care se așternuse mâlul fermecat. În el prinseseră

rădăcini duzi, acacia, palmieri mari și pitici, crescuseră legume, verdețuri și trifoi, se întinseseră vițe-de-vie, pășuni pline de turme și grădini cu ape susurânde. Porumbei și turturele zburau pe cer. Adierea vântului purta miresmele mirodeniilor și ale florilor, iar privighetorile le răspundeau în triluri celorlalte păsări cântătoare.

În câteva zile mulțimea pornită la drum năpădi întregul Abu și cele două insule ale sale, Biga și Bilaq. Casele se umpleau de musafiri, corturile se ridicau înghesuite prin scuaruri, străzile se sufocau de mulțimea care mergea în sus și în jos, de grupurile de muzicanți, cântăreți și dansatori, piețele erau înțesate de vânzători și cumpărători, fațadele caselor erau împodobite cu flamuri și ramuri de măslin. Oamenii își ținutau cu uimire privirile pe săbiile lungi și uniforme cu broderii sclipitoare ale gărzilor din insula Bilaq. Grupuri de evlavioși se îndreptau în grabă spre templul lui Sotis și cel al Nilului să facă jurăminte și să aducă ofrande. Imnurile rapsozilor se întrepătrundeau cu răcnetele bețivilor. În atmosfera de obicei liniștită din Abu se dezlănțuiau bucuria și petrecerile.

Sosi și ziua sărbătorii. Porniră toți în aceeași direcție pe drumul lung, desfășurat între palatul lui Faraon și colina pe care se înălța templul Nilului. Respirațiile lor fierbinți încinseseră aerul, pământul se încovoia sub greutatea lor. De teamă că nu o să aibă loc pe pământ, unii urcaseră în bărci, ridicaseră pânzele și porniseră spre colina unde se găsea templul, înălțând imnuri Nilului în sunet de fluier și liră, dansând în ritmul tamburinelor.

Soldații cu lăncile ațintite flancau drumul cel mare. Din loc în loc se înălțau statuile în mărime naturală ale regilor din Dinastia a Șasea, a moșilor și strămoșilor lui Faraon. Cei aflați mai aproape puteau vedea statuile faraonilor Userkara, Teti I, Pepi I, Nemtyemsaf I și Pepi II.

Toate acele glasuri se înălțau în aer, se contopeau și deveneau un tumult ca valurile oceanului învolburat, încât nu se mai distingeau nimic din vacarmul atotcuprinzător. Și totuși, câte un glas impunător se desprindea uneori din toată larma. Unul striga „Slavă zeului Sotis care ne-a adus bunăstarea!”, iar altul „Slavă Nilului sacru, zeul care ne aduce viața și rodnicia pe pământ!”. Ici-colo se înălțau glasuri care cereau vin de Mariut și mied de Abu, îndemnând la veselie și uitare.

Câțiva oameni stăteau laolaltă și şușoteau între ei. Pe chipuri li se citea noblețea și îmbelșugarea. Unul dintre ei ridică din sprâncene mirat și gânditor:

— Câți faraoni n-au privit la o mulțime ca aceasta și nu au asistat la o asemenea zi măreață! Și apoi s-au dus toți, ca și cum nici n-ar fi fost, ca și cum nici n-ar fi zărit nimic, ca și cum inimile nu le-ar fi bătut niciodată.

— Într-adevăr, îi răspunse altul, s-au dus să cârmuiască o lume mai falnică decât cea de aici, s-au dus acolo unde o să ajungem cu toții. Uită-te la rangul pe care îl dețin... Câți îl vor avea în generațiile următoare, înflăcărați de aceleași speranțe și bucurii care fac să ne tresalte inima astăzi? Ne vor pomeni oare așa cum îi pomenim noi pe ei?

— Poate merităm mai mult decât să fim pomeniți de cei ce vor veni... De nu ar exista moartea...

— Dar poate Valea să cuprindă toate generațiile care s-au dus? Moartea e un lucru la fel de firesc ca viața. Ce preț are veșnicia atâta timp cât ne săturăm după ce am fost înfometate, îmbătrânim după ce am fost tineri, după bucurie ne copleșește deznădejdea?

— Oare cum o fi viața în lumea lui Osiris?

— Ai răbdare și o să afli cât de curând...

Deodată interveni altul cu glasul tulburat:

— E prima oară când zeii îmi oferă cinstea să-l văd pe Faraon.

Prietenul lui îi răspunse:

— Eu l-am mai văzut. Chiar în locul acesta, în ziua măreții a înscăunării, acum câteva luni.

— Ia privește statuile măreților lui străbuni!

— O să vezi că seamănă cu bunicul lui, Nemtyemsaf I.

— Cât e de frumos!

— Chiar așa... Chiar așa... Faraon e un tânăr chipeș. Trupul lui semeț și chipul lui încântător nu au pereche.

Un bărbat din grup îl întrebă:

— Și cum crezi că va fi pomenită domnia lui? Cu obeliscuri și temple, sau ne vor aminti de ea invaziile din Nord și din Sud?

— Am presimțirea că va fi cazul cel din urmă.

— De ce?

— E un tânăr tare viteaz.

Celălalt dădu din cap a îndoială și zise:

— Din câte se spune, tinerețea lui e nesăbuită și Maiestatea Sa are porniri brutale, e iubăreț și risipitor, îi place măreția și se stârnește din senin ca furtuna.

Cel ce îi ascultase până atunci chicoti și interveni în șoaptă:

— Și ce-i de mirare? Nu sunt toți egiptenii iubăreți și risipitori, nu le place tuturor măreția? De ce Faraon ar fi altfel?

— Ar fi mai bine să taci. Nu știi nimic. N-ai aflat că i-a înfruntat pe preoți din prima zi când s-a urcat pe tron? Vrea bani ca să ridice palate și să sădească grădini, iar preoții cer toată partea ce se cuvine zeilor și templelor. Înaintașii regelui celui tânăr le-au oferit preoților putere și bogăție, dar el e hrăpăreț.

— Chiar e o mare mâhnire ca regele să-și înceapă domnia cu o asemenea înfruntare.

— Într-adevăr. Și nu uita că Khnumhotep, prim-ministrul și marele preot, e un om de nezdruncinat, cu o voință de fier. Și pe urmă mai e și preotul din Memphis, orașul

acela falnic a cărui strălucire a început să pălească sub dinastia aceasta venerabilă.

Bărbatul tresări la auzul acestei vești care îi ajungea pentru prima dată la urechi și zise:

— Atunci să-i rugăm pe zei să le dea oamenilor înțelepciune, răbdare și prudență.

— Așa să fie, așa să fie, îngânără ceilalți din adâncul inimii.

Unul dintre cei de față se întoarse spre Nil, apoi îi dădu un cot celui de alături:

— Uită-te spre fluviu, prietene! A cui o fi corabia aceea frumoasă ce vine dinspre insula Biga? Zici că-i soarele ce răsare la orizont.

Prietenul lui își întoarse capul spre fluviu și zări o corabie minunată, nici mare, nici mică, verde la culoare, de parcă era o insulă plină de verdeață plutind pe ape. Umbrarul de pe ea părea înalt chiar și din depărtare, dar ochiul nu putea ghici cine era înăuntru. În vârful catargului flutura o velă imensă, iar de o parte și de alta, cu o cadență solemnă, sute de brațe puneau în mișcare vâslele. Bărbatul murmură uimit:

— Poate e a vreunui om înstărit din Biga.

Un bărbat le auzi vorbele, îi contră din priviri și le spuse:

— Pot să pun rămășag că nu sunteți din partea locului, domnilor.

Cei doi izbucniră în râs și unul din ei îi explică:

— Ai ghicit, stimatul meu domn. Suntem din Teba, doi bărbați din miile de oameni pe care slăvita sărbătoare i-a îndemnat din toate ținuturile spre capitală. Corabia aceasta e a vreunui om de vază de-al vostru?

Necunoscutul zâmbi misterios și îi mustră agitându-și degetul arătător:

— Liniștiți-vă, dragii mei domni, corabia nu e a vreunuia dintre bărbații noștri, ci a unei femei... Chiar așa, e a unei femei bogate și frumoase pe care o cunosc prea bine

oamenii din Abu și din cele două insule ale sale, Biga și Bilaq.

— Și cine o fi femeia aceasta?

— Rhadopis... Fermecătoarea Rhadopis, regina tuturor inimilor și pasiunilor, îi explică bărbatul, apoi arată cu brațul spre insula Biga și adăugă: Stă acolo, în minunatul ei palat alb. Acela e ținta celor care o iubesc și o admiră. Acolo se întrec să-i intre în grații și să-i câștige bunăvoința. Poate o să aveți norocul să o vedeți. Zeii să vă ferească inimile de pierzanie.

La fel ca mulți alții, cei doi bărbați își întoarseră privirea spre corabie. Cu fețele încordate de uimire, se uitau cum se apropie încet de mal, în timp ce bărcile se retrăgeau în grabă ca să-i facă loc. Pe măsură ce înainta, dispărea puțin câte puțin în spatele colinei pe care se afla templul Nilului: mai întâi nu s-a mai zărit prora, apoi umbrarul. Când ajunse în cele din urmă la chei, se mai vedeau doar vârful catargului și o bucată din pânză care flutura ca o flamură a iubirii, adumbrind inimi și suflete.

În scurt timp, pe mal apărură patru nubieni care deschisera drumul prin marea de oameni, iar în urma lor păseau alți patru purtând pe umeri un palanchin somptuos, așa cum au numai prinții și cei de neam ales. În palanchin ședea o tânără de o frumusețe copleșitoare, sprijinindu-și spatele de perne și odihnindu-și brațul cu pielea delicată pe o altă pernă. În mâna dreaptă ținea un evantai din pene de struț, iar ochii săi frumoși străluceau cu trufie spre orizontul îndepărtat, somnoroși și visători, gata să copleșească orice ființă. Micul alai înaintă agale sub privirile pline de încântare ale tuturor. Când ajunse în primul rând al mulțimii adunate acolo, femeia își înclină ușor gâtul de gazelă și buzele-i tranșafirii rostiră cuvinte pe care oricine ar fi dorit să le audă. Sclavii se opriră și încremeniră ca niște statui de bronz. Femeia își sprijini iar spatele de pernă și se cufundă din nou

în visele de dinainte, în așteptarea alaiului lui Faraon, pe care, fără îndoială, venise să îl vadă.

Nu i se zărea decât partea de sus a trupului. Cei norocoși îi puteau vedea părul negru ca tăciunele, o diademă înnegurată în jurul chipului rotund și luminos, împodobit cu bențițe de mătase lucioasă și revărsat pe umeri. Avea obrajii ca doi trandafiri abia înfloriți, iar gura delicat întredeschisă îi dezvăluia dinții asemenea unor petale de iasomie licărind la soare sub o boltă de garoafe. În ochii ei negri, mari și visători licărea acea privire pe care iubirea o recunoaște precum făptura își recunoaște creatorul. Nu se mai văzuse niciodată un asemenea chip în care frumusețea să-și găsească sălașul statornic.

Înfățișarea ei îi vrăjea pe toți, încingea inimile istovite ale celor bătrâni. Ocheade de foc irupeau spre ea din toate părțile, și, de ar fi întâlnit în cale o stâncă, ar fi topit-o pe loc. Femeile o țintuiau cu priviri înclaudate, șușoteau și vorbele celor din jur erau purtate mai departe din gură în gură:

— Ce femeie fermecătoare...

— Rhadopis. Se spune că ea e stăpâna insulei.

— O frumusețe copleșitoare. Nici o inimă nu-i poate rezista.

— Nu le aduce decât necazuri celor ce o văd.

— Ai dreptate. Numai ce am zărit-o, și sufletul mi s-a tulburat amar. Am simțit apăsarea unei tiranii crunte și m-a cuprins o frământare diabolică, inima respingând tot ce aveam înaintea mea, biruită de dezamăgire și de o umilire nesfârșită.

— Ce păcat... Căci eu o văd ca pe o întruchipare a fericirii demnă să fie adorată.

— Nu e decât un venin ucigător!

— Suntem prea slabi să rezistăm unei asemenea frumuseți răpitoare.

Cuprins

Sărbătoarea Nilului	7
Sandala	22
Palatul din Biga.	36
Tahu.	59
Faraon.	68
Iubirea.	78
Umbra iubirii	86
Benamun.	93
Khnumhotep.	98
Nitocris.	106
Noul prim-ministru	114
Cele două regine	118
O rază de lumină	126
Solul	134
Scrisoarea	139
Tahu delirează.	143
Așteptarea	149
Întâlnirea.	157
Strigătul	166
Speranța și otrava	172
Săgeata poporului	180
Despărțirea	194
Sfârșitul lui Tahu	202
Sfârșit	207